

RIKSDAGENS BANKFULLMÄKTIGES

BERÄTTELSE

FÖR ÅR 1926

TILL

RIKSDAGENS BANKUTSKOTT

HELSINGFORS 1927
STATSRÅDETS TRYCKERI

INNEHÅLL.

	Sid.		Sid.
<i>Den ekonomiska utvecklingen år 1926</i>	3	<i>Särskilda av Bankfullmäktige handlagda ärenden</i>	19
Allmänna drag	3	Bankens instruktion, instruktionerna för Bankfullmäktige och Bankens revisorer, Bankens avlönings- och pensionsstat	19
Produktionen	3	Utlåtande om enpennismyntet	19
Prisen	5	Utlåtande om guldmyntens utseende	19
Utrikeshandeln	5	Tjugomarkssedeln	19
Andra ekonomiska uppgifter från senaste år	10	Agentur i Rovaniemi	20
<i>Penningmarknaden</i>	11	Åtgärder, som angå enskilda personers förbindelser till Banken	20
<i>Finlands Banks verksamhet</i>	13	Revisionen	20
Utlåningen	13	Granskning av lånerörelsen och valutahandeln ..	20
Statsverkets förbindelser	14	Inventeringar och inspektion av avdelningskontoren	20
Utländska förbindelser	15	Tjänstemännens och betjäntes avlöning	21
Sedelutgivningen	15	Pensioner och understöd	21
Emissioner av lån	16	Direktionen	21
Bankens bokslut	16	Diskontkommittéerna	21
		Bankfullmäktige och revisorer	22

Den ekonomiska utvecklingen år 1926.

Allmänna drag.

Det sistförflutna året var det första, under vilket finska markens värde, efter en mellantid av 11 år, åter var bundet vid guldet. Markens köpkraft hade redan före övergången till guldmyntfot under flere år varit stabil, och hade det ekonomiska livet anpassat sig efter det gällande penningvärdet. Då övergången till guldmyntfot skedde på basen av detta värde, medförde densamma icke några förändringar i rådande förhållanden, och har övergången även ägt rum utan störningar.

Det gångna året har även i övrigt varit i ekonomiskt hänseende gynnsamt. En livlig och framgångsrik företagsamhet har utvecklats inom olika områden av produktionen. Inom lantbruket nådde produktionen visserligen blott delvis upp i nivå med de goda resultaten för föregående år, men inom industrin ernåddes synbarligen ungefär lika stora och inom en del industrigrenar t. o. m. större produktionsmängder än år 1925. Utrikeshandeln lämnade för senaste år ett mindre importöverskott, som dock kompenseras genom andra inkomster, varför landets betalningsbalans icke rubbats. Kapitalbildningen i landet var under det gångna året starkare än måhända någonsin tidigare. Förtroendet för Finlands ekonomi har utomlands allt mer stärkts, vilket tagit sig uttryck exempelvis i den regel-

mässigt fortsatta stegringen av noteringarna å finska obligationer.

Huruvida och i vilken mån återgången till guldmyntfot bidragit till denna gynnsamma utveckling, är det givetvis omöjligt att med bestämdhet uttala sig om. I varje fall har landets ekonomi därigenom befriats från den pappersmyntet vidlådande osäkerheten, ekonomiska kalkyler ha tillförsäkrats en fast grundval och har utlandet lämnats ett bevis på att normala förhållanden råda inom Finlands ekonomi.

I det följande göras de olika delarna av landets ekonomi år 1926 till föremål för en närmare granskning.

Produktionen.

Skörden gestaltade sig icke senaste år lika gynnsam som året därförinnan, då årsväxten var sällsynt förmånlig. Orsaken var främst den, att växtligheten senaste sommar i flere trakter av landet led avbräck genom torka. Dock erhöles även det gångna året en över medelmåttan god skörd.

I följande sammanställning angivas skördemängderna för år 1926 enligt lantbruksstyrelsens förhandsberäkningar samt 1925 års skördemängder enligt samma verks definitiva uppgifter:

	Skörden år 1926 (enligt förhandsberäkningar)	Skörden år 1925 (enligt definitiva uppgifter)
Råg	267,070 ton	347,575 ton
Korn	137,064 „	140,802 „
Havre	495,600 „	586,559 „
Potatis	752,189 „	723,138 „
Odlat hö	1,919,115 „	2,445,702 „
Hö från naturliga ängar	443,376 „	487,652 „

Enligt dessa uppgifter erhöles sålunda senaste år av spannmål och hö en märkbart mindre, men av potatis en något större skörd än föregående år.

Inom mjölkhushållningen fortgingo framstegen, ehuru de icke voro så stora som föregående år. Huvudgrunden för denna uppskattning utgöra de mängder mjölkprodukter, som smörexportandelslaget Valio tillsänts av dess medlemsmejerier. Mängden av till Valio levererat och i dess egen affär framställt smör uppgick senaste år till inalles 288,887 drittlar, medan den föregående år utgjorde 263,361 drittlar. Motsvarande mängder ost voro 2,399,414 kg och 2,410,086 kg.

De viktigaste grenarna av exportindustrin, nämligen tillverkningen av sågade trävaror och cellulosa, utvisa i jämförelse med föregående år en stegring; inom en del andra områden av exportindustrin har produktionen däremot minskats. Exporten av osågade trävaror understeg senaste år med 0.7 % exporten för året därförinnan och utgjorde 3,538,000 m³. Denna kvantitet är dock större än motsvarande export år 1913. Den exporterade mängden av sågade trävaror ökades jämfört med föregående år med 8.3 % och belöpte sig till 5,261,000 m³. Den totala exportmängden av trävaror ökades sålunda ytterligare i jämförelse med föregående år, då den redan var större än någonsin tidigare.

Beträffande produktionen inom pappersindustrin understego de exporterade mäng-

derna av trämassa, papp och tidningspapper något motsvarande kvantiteter föregående år. Exporten av trämassa nedgick dock med endast 0.2 % och utgjorde 72,912 ton, exporten av papp minskades med 17.3 % och uppgick till 42,219 ton, medan exporten av tidningspapper nedgick med 3.3 % eller till 143,903 ton. Däremot stegrades den exporterade mängden av cellulosa från 294,318 ton år 1925 till 332,600 ton år 1926 eller med 13.0 %, och ökades exportmängden av papper, andra slag utom tidningspapper, från 62,566 ton år 1925 till 66,206 ton år 1926, alltså med 5.8 %.

Den för inhemsk förbrukning arbetande industrin har i allmänhet arbetat i samma omfattning som tidigare och med tillfredsställande framgång, med undantag av glas- och läderindustrierna samt delvis skoidustrin. Vår glasindustri befinner sig för närvarande i ett slags brytningsperiod i fråga om produktionsmetoder, och lider densamma under inflytande härav, tills nya effektivare produktionsmetoder allmänt tagits i bruk. Läderindustrin har lidit mycket av de överallt i världen rådande oförmånliga konjunkturerna på detta område, och har arbetskraften inom densamma nedgått.

Arbetslöshet förekom, i den mån skillnaden mellan antalet sökta och erbjudna platser vid arbetsförmedlingsanstalterna kan tagas till utgångspunkt för en uppskattning, i allmänhet senaste år i ännu mindre omfattning än året därförinnan, men något mer än år 1924. Även senaste år var ar-

betslösheten, såsom naturligt är, störst under årets första månader. I slutet av januari upptogo arbetsförmedlingsanstalternas register 3,832 arbetslösa (föregående år 4,896). Därefter nedgick antalet mot sommaren. I slutet av juni, då det var som lägst, funnos vid arbetsförmedlingsanstalterna inregistrerade 924 arbetslösa (år 1925 utgjorde minimisiffran, som då uppträdde i slutet av juli, 984). Härefter begynte arbetslösheten åter tilltaga. I slutet av november voro vid arbetsförmedlingsanstal-

terna inregistrerade 2,330 (år 1925 3,604) samt vid årets utgång 2,172 arbetslösa.

Prisen.

Utvecklingen av partipris- och levnads-kostnadsindex, vilka även efter det guldmyntföten återinförts jämföra den nuvarande finska markens köpkraft med den som marken före världskriget ägde, gestaltade sig år 1926 som följer:

	Partipris-index	Månatlig förändring	Levnads-kostnadsindex	Månatlig förändring
1925				
December	1,120	+ 2	1,197	— 30
1926				
Januari	1,094	— 26	1,166	— 31
Februari	1,091	— 3	1,175	+ 9
Mars	1,081	— 10	1,172	— 3
April	1,081	—	1,163	— 9
Maj	1,070	— 11	1,159	— 4
Juni	1,079	+ 9	1,175	+ 16
Juli	1,079	—	1,183	+ 8
Augusti	1,092	+ 13	1,213	+ 30
September	1,093	+ 1	1,203	— 10
Oktober	1,095	+ 2	1,197	— 6
November	1,097	+ 2	1,193	— 4
December	1,101	+ 4	1,197	+ 4

Prisnivån har sålunda även senaste år hållit sig stabil. Under höstsommaren inträffade den sedvanliga tillfälliga stegringen.

Utrikeshandeln.

Oberoende av att den finska exporten genom det i England inträffade svåra strejkläget, valutakrisen i Frankrike och Belgien samt deflationen i Danmark i någon mån blev lidande, nådde landets utrikeshandel år 1926 goda resultat.

Exporten av osågade trävaror minskades något genom den engelska kolstrejken.

Strejkens inverkan gjorde sig främst gällande beträffande exporten av props. Medan år 1925 från Finland utfördes 1,245,000 m³ gruvstolpar och mintimmer, var denna export senaste år endast 934,000 m³. Minskningen kom dock icke som någon överraskning och åsamkade ej heller skador, enär avverkningen av props redan under flere år befunnit sig i avtagande, och bedrevs på grund av de hösten 1925 rådande låga prisen särskilt för senaste års behov i en än mindre omfattning än tidigare. Oberoende av den engelska strejken blev den framställda varan i allmänhet avsatt till tillfredsställande priser.

Prisen begynte redan i slutet av år 1925 gå upp från sitt minimum; props för skeppning år 1926 såldes till 575—600 mark per engelsk kubikfot. Vid denna nivå höllo sig prisen på props sedan hela året, oavsett den tillfälliga starka svängning nedåt, som inträffade på hösten på grund av höga fraktkostnader. Vid utgången av året lågo prisen vid c:a 620 mark per engelsk kubikfot.

Exporten av pappersved ökades, i motsats till utförseln av props, avsevärt under senaste år, ehuru prisen regelmässigt gått nedåt. Medan priset på halvarkad pappersved i början av år 1925 belöpte sig till 730 mk per kubikfot, utgjorde det vid 1926 års ingång 650—660 mk och nedgick un-

	Furu-	Gran-
3 × 9" plankor	c:a £ 13. 10/—	c:a £ 13. 10/—
2 1/2 × 7" battens 13. —/— 13. 5/—
2 × 4" scantlings 12. 10/— 12. 10/—
1 × 4" planchetter 12. —/— 12. 5/—

Efter årsskiftet höllo sig prisen ungefärligen som förut, medan köplusten var relativt svag. De engelska köparna inväntade delvis ryska trävarulaster. Till Frankrike, Holland och Belgien försålles däremot rätt mycket, medan de danska köparna på grund av deflationssvårigheterna uppträdde mycket återhållsamt. Till utgången av mars hade omkring 440,000 standert försålts. Under årets andra kvartal utbröt den engelska storstrejken, vilken temporärt helt och hållet förslamade trävarumarknaden. Försäljningen till Frankrike och Belgien begynte lida avbräck genom valutasvårigheterna i dessa länder, och marknaderna i Tyskland samt Danmark voro även mycket flau. På grund härav försålles under det andra kvartalet endast c:a 170,000 st. Men efter det storstrejken i England avblästs, återvann trävarumarknaden där förvånansvärt snabbt sin livaktighet. Ehuru polsk konkurrens gjorde sig kännbar i England,

der årets lopp till 590—625 mk. Däremot inträffade icke någon märkbarare nedgång i priset på barkad pappersved. Härpå torde det även bero, att man i stället för halvarkad pappersved allt mer begynt tillverka barkad sådan.

Exporten av sågade trävaror. Såsom i Bankfullmäktiges berättelse för år 1925 omnämnes, sökte sågägarna då genom en gemensam överenskommelse förhindra nedgången i prisen på sågade trävaror, och det lyckades dem även att hålla de under de sista månaderna fixerade minimiprisen. Vid försäljning för skeppning år 1926 gingo prisen redan något upp. De voro då:

Holland och Belgien, och ehuru valutaförhållandena i Frankrike och Belgien ytterligare försämrades i juli, försålles under det tredje kvartalet omkring 295,000 st. Flerparten exportörer sänkte då prisen med 5 shilling per standert, en del mindre såg-inrättningar vid vissa försäljningar t. o. m. med 10 shilling. Men härtill inskränkte sig nedgången i prisen. Det under de tre tidigare åren inträffade starka prisfallet under sommaren undgicks lyckligt senaste år.

Efter det den franska och belgiska valutastabiliserats, tog i september även försäljningen till dessa länder fart. Den danska marknaden hade redan något tidigare blivit livaktigare.

De höga frakterna i oktober försvårade transporten av trävaror. På grund härav kvarblev i landet över vintern osedvanligt mycket försäld vara. Försäljningen fortgick det oaktat i slutet av året i sådan ut-

sträckning, att för skeppning samma år ytterligare såldes c:a 200,000 st.

Enligt den officiella statistiken uppgick exporten av sågad furu- och gran senaste år till 1,120,308 standert eller inemot 100,000 st. mer än år 1925.

För skeppning detta år såldes senaste år mera trävaror än någonsin tidigare och voro prisen i allmänhet bättre än året därförinnan. Intill utgången av året hade för skeppning under innevarande år försålts icke mindre än 675,000 st., medan motsvarande kvantitet under de par föregående åren utgjort endast 200,000—225,000 st. och tidigare ännu mindre.

Avsättningen av sågad björk samt fanér har varit tämligen svag.

Avsättningen av papper led under senaste år avbräck genom det i England rådande strejkläget och den därstädes nyligen införda tullen på omslagspapper, osäkerheten

i valutaförhållandena i Frankrike och Belgien samt inbördeskriget i Kina.

Prisen på olika papperssorter, oberäknat finpapper, nedgingo under året med 1—1 1/2 pund per ton. Första rummet bland exportländerna intogs fortfarande av England och det andra av Förenta staterna. Exporten till Ryssland var mindre än föregående år.

Avsättningen av *cellulosa* var i allmänhet god. I början av senaste år hade c:a 75 % av årets beräknade produktion redan försålts. Det första rummet bland destinationländerna intogs fortfarande av England, det andra av Förenta staterna. Som tredje i ordningen kom Ryssland i fråga om sulfitecellulosa, ehuru exporten därav var mindre än föregående år, medan åter Tyskland var den största köparen av sulfatcellulosa. Prisen nedgingo något under årets lopp, såsom framgår ur följande siffror.

Priset per ton eif engelsk hamn:

	I början av året	Vid årets utgång
Stark sulfitecellulosa	c:a £ 13. 10/— — 13. 15/—	12. 10/— — 12. 15/—
Blekt 14. 10/— — 14. 15/—	13. 15/— — 14. —/—
Vit 19. —/— — 19. 10/—	16. 15/— — 17. —/—
Blekt sulfatcellulosa 14. 10/— — 14. 15/—	14. —/—
Stark 13. —/— — 13. 10/—	12. 10/— — 12. 15/—

Även av innevarande års beräknade produktion var redan vid årets ingång över 60 % försäld.

Avsättningen av *trämassa* var senaste år tillfredsställande. Prisen stodo vid årets början vid omkring £ 3. 15/— — 4. —/— per ton eif engelsk, belgisk eller fransk hamn. Vid utgången av året var priset på våt massa detsamma som i början av året, på torr massa däremot c:a 10 % lägre. Intill årets utgång hade c:a hälften av innevarande års produktion försålts.

Efterfrågan på mjölkhushållningsprodukter var på de utländska marknaderna

under år 1926 i någon mån svagare än under föregående år. Speciellt var efterfrågan i februari och mars samt därefter från och med juni relativt svag. Orsaken härtill låg dels i ökningen av produktionen i olika delar av världen, dels i kolstrejken i England, dels slutligen i andra omständigheter. Exporten av smör, som år 1925 utgjorde 13,191,000 kg, ökades något senaste år eller till 13,212,000 kg. Däremot nedgick utförseln av ost från 3,820,000 kg till 2,887,000 kg. Prisen höllo sig under hela året jämförelsevis jämna, men nådde i genomsnitt icke upp till föregående års nivå.

Medelpriset som Valio erlade åt sina medlemsmejerier, var Fmk 29: 81 per kilo för smör och Fmk 14:07 för ost.

Exportmängden eller *-volymen* var senaste år åter större än året därförinnan. I procent av 1913 års export har exporten för de fem föregående åren utgjort: år 1921 69 %, år 1922 93.5 %, år 1923 94.8 %, år 1924 112.7 %, och år 1925 123.9 %. Senaste år var motsvarande relationstal 127.4 %.

Varuslag	Export i procent av 1913 års export					
	1921	1922	1923	1924	1925	1926
Osågade trävaror	26	68	99	93	113	112
Sågade trävaror	71	94	100	113	115	125
Trämassa	112	115	140	227	163	162
Cellulosa	163	244	263	364	390	441
Papp	23	46	44	61	95	79
Papper	88	132	119	126	145	144
Smör och ost	62	80	57	78	123	116

Exportprisindex, som uträknas på basen av fob-pris i Fmk, nedgick senaste år i jämförelse med det föregående med 1.7 %. År 1921 nådde exportprisindex sin kulmen; därefter har densamma genomgått följande utveckling: år 1921 1,213, år 1922 1,180, år 1923 1,145, år 1924 1,090, år 1925 1,111 och år 1926 1,092. Av prisen på olika varuslag utvisade prisen på smör, ost, props och trädrullar den största nedgången, medan åter prisen på barrved, trämassa och

I enlighet härmed var mängden av landets export redan över en fjärdedel större än år 1913. I penningar belöpte sig exporten för år 1926 (fobvärde) till 5,634.3 milj. mk, medan den föregående år uppgick till 5,573.5 milj. mk.

Ur följande sammanställning framgår, huru utförseln av landets viktigaste exportvaror, kvantitativt taget, utvecklats under åren 1921—1926:

omslagspapper föredde den största och prisen på cellulosa, träpapp, tryckpapper samt tjära den minsta stegringen.

Beträffande *importen*, som i allmänhet senaste år utvecklade sig normalt, kan man iakttaga en kännbar minskning i införseln av livs- och njutningsmedel samt en stor ökning främst i fråga om importen av transportmedel, maskiner, arbetsredskap o. a. dyl. produktionsmedel i jämförelse med förhållandet föregående år.

Importen åren 1920—1926 grupperad enligt dess art och jämförd med importen åren 1911—1913.

Importens art	1920		1921		1922		1923		1924		1925		1926									
	I medeltal 1911—1913 Milj. mk	Milj. mk	Enligt 1913 års pris	I % av importen 1911—1913	Milj. mk	Enligt 1913 års pris	I % av importen 1911—1913	Milj. mk	Enligt 1913 års pris	I % av importen 1911—1913	Milj. mk	Enligt 1913 års pris	I % av importen 1911—1913	Milj. mk	Enligt 1913 års pris							
Livsmedel och njutningsmedel	187	1,168	67	36	1,577	101	54	1,450	126	67	1,474	153	82	1,666	167	89	2,062	186	99	1,477	140	75
För konsumtion avsedda industriprod.	88	646	78	89	682	65	74	802	81	92	1,087	132	150	937	104	118	999	108	123	1,260	143	163
Råvaror	151	1,249	91	60	834	74	49	1,272	122	81	1,461	158	105	1,527	160	106	1,759	169	112	2,016	207	137
Transportm., maskiner, arbetsredsk.m. fl. d. produktionsm.	44	564	61	139	493	49	111	446	55	125	578	79	180	583	76	173	700	81	184	906	104	236

Nedgången i importen av närings- och njutningsmedel är delvis endast skenbar, i det att den beror även därpå, att införseln av kaffe och socker föregående år var exceptionellt stor under inflytande av den vid årsskiftet väntade tullförhöjningen. Detta bidrog till att t. ex. importen av kaffe år 1926 utgjorde endast 70 % och av socker endast 31 % av motsvarande import år 1925. Men även införseln av råg och rågmjöl, vetemjöl och -gryner samt tobak var senaste år avsevärt mindre än år 1925. Detsamma var fallet med importen av jordbruksmaskiner, stenkol och koks. Importen av foderkakor, kli och tackjärn ökades däremot kännbart och införseln av cement i sällsynt hög grad jämfört med föregående år.

Importvolymen ökades i jämförelse med föregående år. Importen utgjorde i % av 1913 års import: år 1922 74.7 %, år 1923 101.5 %, år 1924 99.3 %, år 1925 105.9 % samt år 1926 116.1 %. Penningvärdet av importen ökades från 5,519.5 milj. mark år 1925 till 5,659.6 milj. mk år 1926. Ökningen är mindre än vad stegringen i importvolymen skulle förutsätta. Skillnaden beror på nedgången i importprisen jämfört med föregående år.

Prisindex för importvarorna gick under senaste års första månader upp, men begynte åter falla från och med maj. Index för hela året understeg med 6.5 % motsvarande siffror för föregående år. Importprisindex stod högst år 1920 och har där-

efter utvecklats på följande sätt: år 1920 1,387, år 1921 1,329, år 1922 1,072, år 1923 915, år 1924 958, år 1925 1,052 och år 1926 984. Av importindexen för olika varugrupper utvisade endast talen för kautschuk och gummi samt mineraler en större, för gödningsämnen och färger en mindre stegring. Däremot nedgick index för övriga varugrupper, för flere av dem, såsom för spannmål och spannmålsprodukter, konserver, kaffe, socker, pälsvaror, ylle- och bomullsvor samt kreatursfoder, i avsevärd grad.

Landets handelsbalans utvisade senaste år ett importöverskott av 25 milj. mark, medan föregående år ett exportöverskott av 54 milj. mark och år 1924 ett liknande av 255 milj. mark hade uppkommit.

Före världskriget och efter detsamma har exporten, uttryckt i procent av importen, gestaltat sig på följande sätt:

åren 1909—1913	74.6 %
år 1919	35.1 „
„ 1920	80.7 „
„ 1921	94.5 „
„ 1922	112.5 „
„ 1923	95.5 „
„ 1924	105.4 „
„ 1925	101.0 „
„ 1926	99.2 „

Värdet av import och export under de olika månaderna samt import- och exportöverskottet för åren 1913, 1925 och 1926 framgår av följande tabell.

Månad	Import milj. mk			1913	Export milj. mk		Importöverskott (—) Exportöverskott (+)		
	1913	1925	1926		1925	1926	1913	1925	1926
Januari	29.9	321.3	287.8	13.0	240.4	197.0	— 16.9	— 80.9	— 90.8
Februari	26.6	285.0	272.5	14.2	221.4	181.3	— 12.4	— 63.6	— 91.2
Mars	30.0	399.0	383.0	13.6	230.0	228.9	— 16.4	— 169.0	— 154.1
April	32.3	403.6	481.5	17.3	258.6	279.3	— 15.0	— 145.0	— 202.2
Maj	52.6	438.5	484.7	36.6	457.7	286.8	— 16.0	+ 19.2	— 197.9
Juni	43.0	454.5	512.9	49.1	545.6	580.7	+ 6.1	+ 91.1	+ 67.8
Juli	43.5	458.6	471.9	56.6	802.0	851.4	+ 13.1	+ 343.4	+ 379.5
Augusti	40.3	448.3	499.9	52.1	687.9	649.3	+ 11.8	+ 239.6	+ 149.4

Månad	Import milj. mk			Export milj. mk			Importöverskott (-) Exportöverskott (+)		
	1913	1925	1926	1913	1925	1926	1913	1925	1926
September	51.8	536.8	537.2	50.3	702.0	646.1	— 1.5	+ 165.2	+ 108.9
Oktober	61.4	531.1	572.1	42.9	607.3	711.8	— 18.5	+ 76.2	+ 139.7
November	48.4	535.7	611.5	32.3	490.1	568.9	— 16.1	— 45.6	— 42.6
December	35.6	707.1	544.6	26.8	330.5	452.8	— 8.8	— 376.6	— 91.8
	495.4	5,519.5	5,659.6	404.8	5,573.5	5,634.3	— 90.6	+ 54.0	— 25.3

Andra ekonomiska uppgifter från senaste år.

Angående övriga företeelser belysande utvecklingen av det ekonomiska livet må nämnas följande: Gödningsämnen infördes i landet år 1925 54 % mera än år 1926. Byggnadsverksamheten var senaste år särskilt livlig. Enbart i Helsingfors har år 1926 enligt uppskattning c:a 10,000 boplingsrum uppförts. Livligheten i bygg-

nadsverksamheten framgår även av den ofantliga ökningen i produktionen och förbrukningen av cement (över 50 %), liksom av den stora ökningen i importen av järnvaror avsedda för byggnadsändamål.

Den på järnvägarna transporterade mängden gods översteg senaste år betydligt kvantiteten för föregående år. Antalet konkurser och växelprotester var mindre, omsättningen på fondbörsen och clearingrörelsen större än föregående år.

Penningmarknaden.

Den lättnad i penningläget, som tog sin början år 1925, fortgick icke under senaste år. Ehuru kapitalbildningen var stark, utvidgades produktionen i motsvarande grad. Kapital stod senaste år till buds endast för såvitt sådant bildats inom landet. Statsverket upptog visserligen i början av oktober ett stort utrikeslån, men därav indrogs till landet under årets lopp endast 4 miljoner dollar; större delen användes till betalning av äldre utländska skulder. De enskilda bankernas utländska nettoskuld utgjorde i början av året 193.6 milj. mk och i slutet av maj, då den var som störst, 290.2 milj. mk samt vid årets utgång 51.0 milj. mk. Bilansen av Finlands Banks och de enskilda bankernas sammanlagda utländska förbindelser utvisade en nettofordran på 1,049.1 milj. mk vid årets början samt 1,024.6 milj. mk vid utgången av året. Exportindustrins utländska krediter uppgingo visserligen under våren till avsevärt högre belopp än föregående år. Men intill utgången av året sjönko de till ungefär samma belopp, var till de belöpte sig ett år tidigare. Landets skuldförhållande till utlandet höll sig sålunda under senaste år något så när oförändrat.

I de enskilda bankerna, sparbankerna, handelsansdelslagens sparkassor, andelskas-

sorna och Andelskassornas Centralkreditanstalt samt Postsparbanken samlades under senaste år nya depositioner till ett belopp av inalles c:a 1,007 milj. mk eller synbarligen mer än någonsin tidigare under ett och samma år. Vid årets utgång utgjorde depositionerna i dessa penninginrättningar inalles 9,971 milj. mk.

Utlåningen i de enskilda bankerna ökades i allmänhet i början av året, med undantag för januari, mer än inlåningen, så att skillnaden, som i början av året var 1,041.8 milj. mk, i slutet av maj uppgick till 1,300.9 milj. mk. Härefter nedgick skillnaden mellan utlåningen och inlåningen till ultimo augusti, då den belöpte sig till 1,081.7 milj. mk och ökades till utgången av november till 1,212.8 milj. mk, för att till årets utgång minskas till 989.2 milj. mk. Den var då 52.6 milj. mk mindre än vid årets början. De enskilda bankernas utlåning belöpte sig i början av året till 6,506.6 milj. mk och vid årets slut till 7,090.5 milj. mk, ökades sålunda med 583.9 milj. mk. Inlåningen uppgick vid årets början till 5,464.8 och vid dess slut till 6,101.3 milj. mk. Ökningen var alltså 636.5 milj. mk.

Huru ifrågavarande belopp växlat år 1913 samt under de sju senaste åren framgår ur följande tabell:

År	Utlåningen ökats (+) eller minskats (-)	Inlåningen ökats (+) eller minskats (-)	Skillnaden mellan utlåning och inlåning ökats (+) eller minskats (-)	Inlåningen i % av utlåningen vid årets slut
1913	+ 6 milj.	+ 29 milj.	— 23 milj.	91
1920	+ 1,054 ..	+ 229 ..	+ 825 ..	65
1921	+ 419 ..	+ 175 ..	+ 244 ..	63
1922	+ 173 ..	+ 348 ..	— 175 ..	67
1923	+ 723 ..	+ 609 ..	+ 114 ..	69
1924	— 98 ..	+ 657 ..	— 755 ..	80
1925	— 252 ..	+ 63 ..	— 315 ..	84
1926	+ 584 ..	+ 637 ..	— 53 ..	86

Under de fem senaste åren har sålunda skillnaden mellan de enskilda bankernas utlåning och inlåning minskats med inalles 1,184 milj. mk. Ifrågavarande förhållande håller på att gestalta sig i överensstämmelse med vad det var före kriget.

Sparbankernas spar- och löpande räkningar ökades senaste år, om räntorna icke medräknas, med sammanlagt 257 milj. mk och belöpte sig vid årets utgång till inalles 2,340.6 milj. mk. År 1924 var motsvarande tillväxt 91.3 milj. mk och år 1925 135 milj. mk. Depositionerna i handelslagens sparkassor tillväxte med 50.4 milj. mk (föregående år med 53.9 milj. mk) och uppgingo vid årets utgång till 254.4 milj. mk.

I postsparbanken ökades depositionerna med 18.8 milj. mk (föregående år 25 milj. mk) och utgjorde vid årets slut 172.8 milj. mk. I andelskassorna och Andelskassornas Centralkreditanstalt ökades depositionerna enligt förhandsberäkning med c:a 44 milj. mk (föregående år med 21 milj. mk).

Enär penningläget gestaltat sig på här anförda sätt, kunde Finlands Bank under senaste år icke sänka sitt diskonto. Banken tillämpade under hela året följande räntesatser, som fastställdes den 29 oktober 1925:

7 1/2 % vid diskontering av rena affärsväxlar, på högst tre månader;

8 % vid diskontering av växlar av samma slag på längre tid än tre månader;

8 1/2 % vid diskontering av andra växlar, oberoende av betalningstiden;

7 1/2 à 8 %, beroende av säkerheten, vid beviljandet av hypotekslån och kassakreditiv;

varjämte inskrivningsavgifter för kassakreditiv komme att beräknas efter 1/2 % för år.

Vid årets utgång utgjorde storbankernas utlåningsränta, beroende på kreditens och säkerhetens art, i allmänhet 8 1/2—11 %, inlåningsräntan å depositioner 5 1/2—6 1/2 % och å löpande räkning 5 %, övriga privatbankers utlåningsränta 9—13 %, inlåningsräntan å depositioner 5 1/2—7 1/2 och å löpande räkning 5—6 %.

De förnämsta utländska centralbankernas lägsta diskontsatser samt dagen, från vilken desamma tillämpats, framgå ur följande tabell, hämtad från den kända engelska ekonomiska tidskriften Economist.

Bank	Datum, från och med vilket räntan utgjort	Ränta, %
Amsterdam	3/10 25	3 1/2
Berlin	3/7 26	6
Bryssel	23/4 26	7
Genève	22/10 25	3 1/2
Köpenhamn	24/6 26	5
London	3/12 25	5
Madrid	23/3 23	5
Oslo	62/10 26	4 1/2
Paris	16/12 26	6 1/2
Stockholm	8/10 25	4 1/2
Wien	6/8 26	7
New-York	12/8 26	4

Finlands Banks verksamhet.

Utlåningen.

Finlands Banks inhemska kreditgivning ökades under år 1926 med c:a 180 milj. mk.

Beloppet av densamma i slutet av årets respektive månader framgår ur följande tabell:

Finlands Banks inhemska kreditgivning år 1926.

Utgången av månaden	Till affärsfirmor milj. mk	%	Till banker milj. mk	%	Summa milj. mk
1925					
December	453.0	94.6	25.9	5.4	478.9
1926					
Januari	455.3	95.3	22.4	4.7	477.7
Februari	491.2	86.6	75.9	13.4	567.1
Mars	487.6	81.2	112.9	18.8	600.5
April	507.9	85.4	86.9	14.6	594.8
Maj	547.5	87.8	75.8	12.2	623.3
Juni	595.1	80.9	140.3	19.1	735.4
Juli	568.0	87.4	81.6	12.6	649.6
Augusti	525.0	88.0	71.7	12.0	596.7
September	550.8	91.4	51.9	8.6	602.7
Oktober	616.7	94.3	37.2	5.7	653.9
November	622.2	92.6	49.9	7.4	672.1
December	567.4	86.7	87.0	13.3	654.4

Bankens kreditgivning åt enskilda, som i början av året belöpte sig till 453.0 milj. mk, ökades sålunda, oavsett tillfälliga minskningar, ända till utgången av november, då den utgjorde 622.2 milj. mk. I slutet av

året uppgick densamma till 567.4 milj. mk eller 114.4 milj. mer än vid årets början.

Bankens direkta inhemska växelutlåning fördelade sig vid utgången av de tre senaste åren på följande sätt:

	31/12 1924	31/12 1925	31/12 1926
Exportindustr. växlar	59.53 %	35.87 %	46.12 %
Importindustr. „	10.76 „	23.39 „	14.66 „
Handelsfirmors „	25.72 „	36.76 „	37.44 „
Övriga „	3.99 „	3.98 „	1.78 „

Krediterna åt importindustrin var vid utgången av år 1925 av tillfälliga orsaker exceptionellt stor.

Den av banken beviljade växelkrediterna har i avseende å likviditeten fortfarande

förbättrats. Handelsfirmornas växlar, vilka alla äro rena varuväxlar, ha även senaste år relativt taget ökat. De utgjorde vid året utgång 37.44 % av samtliga av Banken direkt diskonterade inhemska växlar i port-

följ, medan motsvarande procenttal i slutet av föregående år var 36.76 %, vid utgången av år 1924 25.72 % och vid samma tidpunkt år 1922 endast 11.76 %. Även den åt exportindustrin givna krediten har fortfarande förbättrats till sin beskaffenhet, i det att i stället för långvarig kredit allt mer trätt rena varu- och säsongväxlar. De utländska växlarna, vilka samtliga äro förstklassiga affärsväxlar, ha likaså ökats, nämligen från 101.5 milj. mark vid början av året till 115.4 milj. mark vid årets utgång.

Hypotekslånen ha under året något nedgått. Banken har dock kunnat tillfredsställa efterfrågan på dylika lån i den mån statens obligationer erbjudits som säkerhet. Kassakreditiv ha beviljats i större utsträckning än tidigare, huvudsakligen åt Bankens diskontokunder.

Den år 1925 inträdda lättningen i penningläget hade lett därtill, att Finlands Banks kreditgivning åt de enskilda bankerna i slutet av året nedgått till ett mycket ringa belopp. Härvid har densamma i huvudsak under hela året hållit sig. Endast

i mars och juni översteg den hundra milj. mark.

Statsverkets förbindelser.

Ur den här ovan meddelade tabellen framgår, att statsverket även under det gångna året med det föreskrivna beloppet av 12 milj. mk avkortat ersättningsförbindelsen rörande de ryska skattkamarlånen, för vars tillkomst redogjorts i 6 § av Bankfullmäktiges berättelse för år 1922. Angående inlösen av de obligationer, som utgivits för stärkandet av Finlands Banks ställning stadgades i en den 18 februari senaste år utfärdad lag, att nämnda obligationer skola inom utgången av år 1928 inlösas med utländsk valuta, å tid och i rater, som Statsrådet bestämmer. Under det gångna året ägde sådan inlösen rum, då statsverket upptog det på hösten beslutade utländska lånet, till ett värde av 196.2 milj. mk. Å andra sidan har Banken inlöst det utelöpande beloppet av dessa obligationer med 1.3 milj. mk. Bankens innehav av ifrågavarande obligationer vid ut-

Statsverkets förbindelser till Finlands Bank år 1926.

Utgången av månaden	Korta förbindelser		Obligationer			Summa (1+5)
	Ersättning för ryska valutalån	Understöds-lån (350.0)	Övriga obligationer i finskt mynt	Obligationer i utländskt mynt	Summa obligationer	
	1	2	3	4	5	
Bokfört värde i millioner mark						
1925						
December	36.0	304.8	20.4	17.6	342.8	378.8
1926						
Januari	24.0	217.1	20.4	104.9	342.4	366.4
Februari	24.0	217.1	20.4	104.9	342.4	366.4
Mars	24.0	217.1	20.4	104.9	342.4	366.4
April	24.0	217.1	20.4	104.9	342.4	366.4
Maj	24.0	217.1	20.4	104.9	342.4	366.4
Juni	24.0	217.1	20.4	104.9	342.4	366.4
Juli	24.0	217.1	20.4	104.9	342.4	366.4
Augusti	24.0	217.1	20.4	104.9	342.4	366.4
September	24.0	217.1	20.4	104.9	342.4	366.4
October	24.0	109.9	20.4	274.8	405.1	429.1
November	24.0	109.9	20.4	235.2	365.5	389.5
December	24.0	91.6	20.4	232.5	344.5	368.5

gången av året nedskattades då med 18.3 milj. mk. På grund av dessa operationer uppgick bokföringsvärdet av obligationerna i fråga, som vid årets början utgjorde 304.8 milj. mk, vid årets utgång 91.6 milj., vilket innebär en minskning om 213.2 milj. mk. Övriga statsobligationer å finskt mynt innehade Banken vid utgången av senaste år till samma belopp av 20.4 milj. mk som i början av året.

Innehavet av obligationerna å utländskt mynt ökades under året, med beaktande av den vid bokslutet gjorda nedskattningen, om 4.7 milj. mk, med 214.9 milj. mk. Ökningen består dels av obligationer hörande till finska statens senaste år upptagna dollarlån, dels sådana hörande till tidigare finska statslån å utländskt mynt, vilka Banken under årets lopp kunnat till förmånligt pris inköpa i utlandet. I Bankens ägo befintliga statsverkets förbindelser ha under årets lopp ökat med inalles 12.7 milj. mk, men har deras bokföringsvärde nedskattats med 23.0 milj. mk.

Utländska förbindelser.

Såsom i Bankfullmäktiges berättelse för år 1925, s. 12, omnämnes, öppnades för Finlands Bank i februari sagda år i stället för det utländska kreditavtal, som då utgick, ett provisionsfritt kreditiv på 600,000 pund i Bank of England för ett år framåt. Detta kreditiv har icke behövt tagas i anspråk; det förnyades dock i februari innevarande år åter för ett år på tidigare gällande villkor.

Under året har Banken till raden av sina utländska korrespondenter kunnat föga centralbanken i Amerikas Förenta stater, Federal Reserve Bank of New-York. Beslut härom fattades på framställning av Direktionen vid Bankfullmäktiges sammanträde den 28 september, efter det Federal Reserve Bank of New-York förklarar sig villig att inleda en dylik förbindelse med

den finska statsbanken. Bankens utländska förbindelser ha för övrigt ytterligare utvecklats i enlighet med de principer, vilka antytts på sida 12 i Bankfullmäktiges berättelse för år 1925. Sålunda har Banken även under det gångna året medverkat vid anskaffandet av kortvariga utländska krediter för landets exportindustri, och har nu för första gången en del av dessa krediter placerats på den holländska marknaden, där räntefoten varit särskilt förmånlig. Likaså har Banken medverkat vid anskaffandet av kortvariga utländska krediter åt Helsingfors stad och Andelskassornas Centralkreditanstalt Ab. Banken har även strävat att minska upptagandet av oförmånliga kortvariga smärre lån i utlandet och i detta syfte själv beviljat flere mindre exportfirmor säsongkrediter mot resp. bankers garanti i stället för tidigare i utlandet upptagna krediter.

Jämväl för förstklassiga importfirmor, hörande till Bankens kunder, har Banken i en viss utsträckning anordnat kortvariga utländska krediter.

Sedelutgivningen.

Bankens utelöpande sedelstock, som i början av året utgjorde 1,309.3 milj. mk, undergick under årets lopp från månad till månad ungefär samma förändringar som året därförinnan, men höll sig, med undantag av april och maj, något större än sistnämnda år. Vid årets utgång belöpte sig sedelstocken till 1,345.7 milj. mk, vilket översteg beloppet vid årets början med 36.4 milj. mk. Sedelstocken stod även detta år högst i mars, vid vars utgång den utgjorde 1,358.8 milj. mk, och lägst i juli, då den i slutet av månaden uppgick till 1,289.4 milj. mk.

Ur följande sammanställning framgår beloppet vid utgången av år 1925 samt vid slutet av resp. kvartal senaste år av sådana tillgångar, mot vilka Banken är berättigad att utgiva sedlar:

	1925 31/12	1926 31/3	1926 30/6	1926 30/9	1926 31/12
Guldkassa	331.6	331.6	330.6	328.8	327.4
Korrespondenter i utlandet	1,151.8	1,067.6	785.3	841.5	967.8
Kreditiv i utlandet	256.2	114.6	114.6	114.6	114.6
Växlar å utländskt mynt	101.6	64.9	60.6	104.4	115.3
Obligationer å utländskt mynt	—	—	—	—	—
Banksedlar och kuponger å utländskt mynt	1.5	1.2	2.6	1.1	1.7
Växlar å finskt mynt	424.1	550.7	656.6	521.5	538.5
Summa	2,266.8	2,130.6	1,950.3	1,911.9	2,065.3

Sedelutgivningsrätten, utan avdrag på grund av bristande täckning, har under år 1926 växlat mellan 2,947.6 milj. mk (8/1) och 2,379.5 milj. mk (15/7). Motsvarande obegagnade sedelutgivningsrätt har växlat mellan 809.6 milj. mk (30/1) och 625.3 milj. mk (23/10), vilka belopp utgjorde, det förra 32.5 % och det senare 25.7 % av hela sedelutgivningsrätten.

Emissioner av lån.

Under året har Banken deltagit i uppläggandet av tvenne obligationslån. Det ena var det av finska staten i september upptagna lånet på 15 milj. dollar, det andra ett obligationslån på 30 milj. mark, som Ab. Kemi Oy. upptog i slutet av senaste år.

Bankens bokslut.

Bilans.

Avvikelserna mellan Bankens bilanser för senaste och för föregående år framgå ur följande sammanställning:

Tillgångar:	1925 31/12 Milj. mk.	1926 31/12 Milj. mk.
Guldkassa	331.6	327.3
Korrespondenter i utlandet	1,151.7	967.8
Utländskt kreditiv	256.2	114.6
Växlar å utländskt mynt..	101.6	115.4
Kuponger och utl. sedlar..	1.5	1.7

	1925 31/12 Milj. mk.	1926 31/12 Milj. mk.
Växlar å finskt mynt	424.1	538.5
Hypotekslån	31.1	23.1
Kassakreditiv	23.7	92.7
Statsverkets kortvariga förbindelser	36.0	24.0
Statsobligationer å finskt mynt	325.2	112.0
Övriga obligationer å finskt mynt	12.5	25.2
Obligationer å utländskt mynt	17.6	232.5
Bankfastigheter och inventarier	12.0	12.0
Diverse räkningar	93.2	58.3
Summa	2,817.9	2,645.2
Skulder:	1925 31/12 Milj. mk.	1926 31/12 Milj. mk.
Utelöpande sedlar	1,309.3	1,345.7
Statsverkets upp- och avskrivningsräkning	505.6	303.4
Upp- och avskrivningsräkning med övriga	51.4	86.6
Utländskt kreditiv	256.2	114.6
Postremissväxlar	8.1	15.4
Korrespondenter i utlandet	10.6	7.6
Grundfond	500.0	500.0
Reservfond	50.7	133.3
Bankfastigheter och inventarier	12.0	12.0
Diverse räkningar	31.3	19.5
Årets vinst	82.7	107.1
Summa	2,817.9	2,645.2

Ökningen av de inhemska och utländska växlarna, minskningen av statens kortvariga förbindelser samt förändringarna i obligationsinnehavet ha redan tidigare berörts. Till följd av sistnämnda förändringar utgöres numera största delen av Bankens obligationsförråd av obligationer å utländskt mynt, vilka utan svårighet kunna realiseras, om detta bleve av nöden. Minskningen i Bankens valutaförråd, som oavsett minskningen i det utländska kreditivet, 141.6 milj. mk, uppgår till 183.9 milj. mk, står i samband dels med nedgången av statsverkets upp- och avskrivningsräkning, vilken nedgång utgör 202.2 milj. mk, dels därmed, att Bankens egen utlåning ökats med c:a 80 milj. mk mer än vad Bankens egna medel ökats genom årsvinsten. På bägge vägarna har under årets lopp rörel-

sen tillförts sedlar, vilka icke där kvarstannat, utan ökat efterfrågan på utländsk valuta; även direkt har staten på sin upp- och avskrivningsräkning inköpt mer utländsk valuta än vanligt. Bankens valutaförråd var även vid utgången av år 1925 exceptionellt stort. Statsverkets upp- och avskrivningsräkning var likaså ultimo 1925 sällsynt stor, emedan tulluppbörden i slutet av sagda år var större än vanligt, vilket åter vara en följd av den då stundande förhöjningen i tullarna på socker, kaffe och vetemjöl.

Vinst- och förlusträkningen.

Huru Bankens vinst- och förlusträkning gestaltat sig under de två senaste åren framgår av följande sammanställning:

	År 1925	År 1926
Inkomster:		
Intressen å inhemska utlåning	Fmk 42,992,958:12	50,104,045:93
„ å kontokuranter i utlandet ..	30,029,545:18	48,266,058:46
„ å obligationer	25,165,922:66	25,703,554:63
Agio	9,231,344:66	9,436,744:13
Provisioner	5,915,655:37	7,793,244:68
Influtna osäkra fordringar	13,451:06	28,158:83
	Fmk 113,348,877:05	141,331,806:66
Utgifter:		
Löner och arvoden	Fmk 6,617,482:23	7,310,250:51
Pensioner och understöd	341,415:18	358,901:83
Bankfullmäktiges arvoden och expenser	76,386:25	118,366:04
Sedeltillverkningen	2,758,372:66	3,005,870:16
Diverse omkostnader	2,093,506:21	1,947,194:78
Nedskattning å obligationer och aktier ..	18,670,224:37	20,971,265:13
Nedskattning å bankfastigheterna ..	—	464,000:—
D:o å inventarierna	117,600:02	49,980:90
Till osäkra fordringar överförda	—	—
Nettovinst	82,673,890:13	107,105,977:31
	Fmk 113,348,877:05	141,331,806:66

Ränteinkomsterna på den inhemska utlåningen ha, såsom synes, i någon mån till-

växt, ehuru räntefoten varit lägre än föregående år. Stegringen beror därpå, att

Banken inom ramen av sina möjligheter ökat sin direkta kreditgivning i syfte att ernå större inflytande på ränteförhållandena. Ännu mer ha inkomsterna på den utländska lånerörelsen ökat oavsett, att Bankens valutaförråd år 1926 varit i genomsnitt endast ca 100 milj. mk större än år 1925. Stegringen i dessa inkomster beror därpå, att sedan Bankens utländska förbindelser gestaltat sig allt livligare och förmånligare, valutaförråden kunnat utnyttjas effektivare än tidigare. Räntorna på obligationer ha icke undergått nämnvärd förändring. Inkomsterna av provisioner, som tidigare voro obetydliga, ha fortfarande ökat. Ökningen är föranledd enbart av den utländska rörelsens större omfattning, vilken tidigare berörts å sid. 14.

På utgiftssidan ha löner och pensioner något ökat, beroende på den vid årsskiftet verkställda regleringen. Stegringen är dock till en avsevärd del endast skenbar, enär å andra sidan de hyror, som uppburits av de i Bankens gårdar boende tjänstemän-

nen, likaså stigit. Kostnaderna för sedeltillverkningen ha på grund av den större mängden tillverkade sedlar i någon mån ökat, varemot övriga utgifter kunnat nedbringas. Nedsattningen av värdet å obligationer och aktier omfattar jämväl det pris om 1.2 milj. mk, som Banken erlagt för under året förvärvade aktier i Tervakoski Ab. De inhemska obligationerna ha nedsattats till värden, som avkasta en ränta av 8 %, i en del fall t. o. m. något därutöver. De utländska obligationerna äro bokförda betydligt under dagskurser. Anskaffningen av inventarier har varit obetydlig, och har värdet av det anskaffade efter vanligheten avskrivits.

Inga fordringar ha behövt överföras till osäkra sådana.

Bankens nettovinst för år 1926, Fmk 107,105,977:31, har enligt bestämmelsen i 30 § av Bankens reglemente överförts till Bankens reservfond, vilken efter denna överföring uppgår till Fmk 240,462,502:11.

Särskilda av Bankfullmäktige handlagda ärenden.

Bankens instruktion, instruktionerna för Bankfullmäktige och Bankens revisorer, Bankens avlönings- och pensionsstat.

Såsom i Bankfullmäktiges föregående berättelse redan omnämndes, stadfäste Bankfullmäktige den 16 januari senaste år, i stöd av 38 § i Bankens reglemente, instruktion för Banken, vilken den 5 därpå följande februari offentliggjordes i författningssamlingen. Likaså stadfäste Riksdagen senaste år nya instruktioner för Bankfullmäktige samt för Bankens revisorer. Dessa offentliggjordes i författningssamlingen den 23 april. Ytterligare utfärdades för Banken under det gångna året sådan särskild pensionsstat, som förutsettes i det nya reglementet.

Utlåtande om enpennismyntet.

Den 2 november översände Finansministeriet till Bankfullmäktige i och för utlåtande en av styrelsen för Bankföreningen insänd skrivelse, i vilken Bankföreningen föreslog, att Regeringen måtte till riksdagen överlämna antingen proposition om lagändring, enligt vilken enpennismyntet skulle avskaffas eller proposition om sådan ändring av myntlagen, att prägling av enpennismynt möjliggjordes, jämte av Centralhandelskammaren i frågan avgivet utlåtande, vari Centralhandelskammaren som sin åsikt anfört, att tillräcklig anledning till de av Bankföreningens styrelse föreslagna ändringarna i lagstiftningen rörande

myntväsendet för det närvarande icke förelanns.

Efter att ha infordrat yttrande i ärendet av Direktionen meddelade Bankfullmäktige den 20 december Finansministeriet, att Bankfullmäktige i likhet med Direktionen förenade sig om Centralhandelskammarens åsikt.

Utlåtande om guldmyntens utseende.

I myntlagen av den 21 december 1925 föreskrives, att guldmynt av hundra och tvåhundra marks valör skola präglas. Rörande förslaget till förordning om dessa mynts utseende och därtill hörande beskrivning anhöll Finansministeriet i skrivelse av den 26 februari, riktad till Direktionen för Finlands Bank, om utlåtande.

Direktionen bragte ärendet till Bankfullmäktiges kännedom och beslöto Bankfullmäktige den 17 mars meddela Finansministeriet, att Bankfullmäktige, lika litet som Direktionen, hade något att anmärka mot nämnda förslag.

Tjugomarkssedeln.

Vid den nyemission av Finlands Banks sedlar, varöfver redogjorts i Bankfullmäktiges berättelse för år 1922, sid. 35, gick strävan ut på att inskränka antalet sedelvalörer och bortlämnades fördenskull tjugomarkssedeln.

På grund av anmärkningar såväl från allmänheten som från kassörer behandlades

inom Bankens Direktion redan år 1922, då de nya sedlarna fastställdes, frågan, huruvida tjugomarkssedeln ånyo borde tagas i bruk. Saken uppsköts emellertid då, tills det bleve möjligt att bedöma, huruvida bortlämnandet av nämnda sedelenhet medfört ökade kostnader för Banken.

Fyra års erfarenhet utvisade därefter, att antalet 5 och 10 marks sedlar, vilka rörelsen hade behov av som ersättning för sedlar av 20 marks valör, var betydligt större än det antal 20 marks sedlar, varmed detta behov kunde tillfredsställas. Den tilläggskostnad, som härav föranleddes, uppskattades av Bankens Direktion till ett avsevärt belopp. På denna grund beslöt Bankfullmäktige den 25 oktober på framställning av Direktionen hemställa om att Statsrådet måtte berättiga Finlands Bank att utsläppa i rörelsen 20 marks sedlar.

Denna rättighet har Banken senare erhållit, varefter nya 20 marks sedlar utsläppts i rörelsen.

Agentur i Rovaniemi.

Med anledning av att handelskammaren i Uleåborg anhållit om att Finlands Bank måtte öppna kontor i Rovaniemi, beslöt Bankfullmäktige vid sammanträde den 20 december, sedan Direktionen berett ärendet, att inrätta i Rovaniemi en agentur och att anförtro dess skötsel åt Ab. Nordiska Föreningsbanken, som gjort det förmånligaste anbudet.

Agenturens verksamhet, som vidtog den 1 mars innevarande år, inskränker sig till penningsväxling samt till inlösen av Finlands Banks postremissväxlar.

Åtgärder, som angå enskilda personers förbindelser till Banken.

Under år 1926 ha Bankfullmäktige behandlat en anhållan om ett mindre ackord.

På framställning av Direktionen ha Bankfullmäktige förordnat, att ur räkenskaperna skola såsom värdelösa avföras en del såsom osäkra upptagna fordringar från åren 1892, 1896, 1901, 1903, 1906, 1916, 1917 och 1918, uppgående inalles till Fmk 105,401:15.

Revisionen.

Den i Finlands Banks reglemente påbjudna revisionen för år 1925 verkställdes under tiden från den 22 februari och 5 mars av de vid 1925 års riksdag utsedda revisorerna läraren Aleksander Fränti, försäkringstjänstemannen Kaarlo Harvala, filosofiedoktorn Johan Helo och direktören Aarno Pesonen. I enlighet med revisorernas tillstyrkan och med stöd av stadgandena härom i Bankens reglemente har Bankfullmäktige å Riksdagens vägnar beviljat Direktionen ansvarsfrihet för Bankens förvaltning under år 1925.

Granskning av lånerörelsen och valutahandeln.

Bankfullmäktige ha under året varannan månad verkställt sådan granskning av Bankens lånerörelse och övriga placeringar samt valutahandel, som i 5 § av den för Bankfullmäktige utfärdade instruktionen stadgas.

Inventeringar och inspektion av avdelningskontoren.

a) I huvudkontoret.

Jämlikt 6 § i sin instruktion ha Bankfullmäktige verkställt inventering av huvudkontorets kassavalv och samtliga fonder ävensom låne- och säkerhetshandlingar samt pantar och depositioner. De vid sagda inventeringar fastställda förhållandena ha varit med Bankens böcker överensstämmande.

b) I avdelningskontoren.

Bankfullmäktige ha övervakat, att avdelningskontorens handkassar och valv en gång i månaden samt växlar, skuldsedlar och pantar minst tre gånger om året inventerats av ledamöterna i diskontkommittéerna.

Dessutom ha under året samtliga avdelningskontor inspekterats.

Tjänstemännens och betjäntes avlöning.

Vid sammanträde den 20 december beviljade Bankfullmäktige på framställning av Direktionen 900,000 mk att efter behov användas för avlöning under år 1927 av extraordinarie funktionärer vid Banken.

Pensioner och understöd.

Bankfullmäktige ha under år 1926 beviljat tvenne pensioner att utgå enligt den stadfästa pensionsstaten, till ett sammanlagt belopp av 68,800 mark i året.

I överensstämmelse med 6 § i pensionsstaten ha understöd likaså tilldelats tvenne personer, den ena tillsvidare, den andra för den återstående livstiden, till ett belopp av sammanlagt 13,200 mark i året.

Ytterligare har i tillfälligt understöd beviljats 3,000 mark och åt änkan till en under upproret mördad funktionär har beviljats rätt att uppbära ett för underhåll av tvenne barn beviljat månatligt understöd av 400 mark, ehuru det ena av barnen uppnått myndig ålder.

I syfte att bringa de före den nuvarande löne- och pensionsstaten beviljade pensionerna i överensstämmelse med vad, som i motsvarande fall beviljats åt f. d. stats-tjänstemän och befattningshavare, fattade Bankfullmäktige i enlighet med Direktions framställning vid sammanträde den 28 september beslut om förhöjning av en

del tidigare beviljade pensioner med inalles 29,700 mark i året.

Direktionen.

Den 16 april beviljade Republikens President medlemmen i Direktionen Bengt Harry Broms ansökt avsked.

Tillsvidare ha Bankfullmäktige icke ansett nödigt att ingå med framställning om besättandet av den sålunda ledigblivna tjänsten.

Diskontkommittéerna.

För år 1927 ha Bankfullmäktige, sedan Direktionen framställt förslag i ärendet, utsett följande personer till ledamöter och suppleanter i diskontkommittéerna:

vid kontoret i Åbo: till ordinarie ledamöter politierådmannen Ernst Petter Johan Thomé och direktören Esko Grönlund samt till suppleanter friherre Rolf Maximilian Carpelan och direktören Evert Holmberg;

vid kontoret i Björneborg: till ordinarie ledamöter direktörerna Johan Odert Rosengren och Toivo Rintala samt till suppleanter handlanden Villiam Tarkiainen och direktören Pehr A. Collin;

vid kontoret i Vasa: till ordinarie ledamöter borgmästaren Ivar Wilhelm Hasselblatt och direktören Juho Alatalo samt till suppleanter konsuln Johan Alfred Viklund och direktören Knut August Vaselius;

vid kontoret i Uleåborg: till ordinarie ledamöter kommerserådet Frans Adolf Rieikki och direktören Otto Alfons Karhi samt till suppleanter vicekonsuln Torsten Lundberg och direktören Georg Balthasar;

vid kontoret i Kuopio: till ordinarie ledamöter lantmätteriingenjören Pekka Juho Rinkinen och kommunalrådet Bruno Ilmoniemi samt till suppleanter direktören Otto

Ville Ruotsalainen och vicehäradshövdingen Gunnar Valdemar Hellén;

vid kontoret i Joensuu: till ordinarie ledamöter prokuristen Niilo Suihko och stadsfogden Albert Lennart Paqvalén samt till suppleanter justitierådmannen Aksel Walle och filosofiemagistern, affärsmannen Yrjö A. Kankaanrinta;

vid kontoret i Sordavala: till ordinarie ledamöter f. d. apotekaren Sven Holsti och kronofogden Alexander Weledejoff samt till suppleanter hantverkskonsulenten Juho Jalmar Tyynelä och direktören Robert Valentin Niskanen;

vid kontoret i Viborg: till ordinarie ledamöter handlanden Paul Sergejeff och direktören Ernst Hämäläinen samt till suppleanter direktörerna Otto Korhonen och Heikki Sinkkonen;

vid kontoret i St Michel: till ordinarie ledamöter ingenjören Edvin Allén och borgmästaren Erkki Veikko Kuokkanen samt till suppleanter verkställande direktören Valter Pulkkinen och politierådmanen Otto Kinnunen;

vid kontoret i Tammerfors: till ordinarie ledamöter justitierådmannen Kaarlo Haljala och handlanden Anton Hahl samt till suppleanter direktören Pentti Hirvonen och fabrikanten Johan Niklas Salminen;

vid kontoret i Tavastehus: till ordinarie ledamöter kommerserådet Anders Gustaf Skogster och handlanden Johan Verner Fredriksson samt till suppleanter landssekreteraren Toivo Johannes Horelli och fabrikanten Kaarlo Edvard Kauppinen;

vid kontoret i Jyväskylä: till ordinarie ledamöter direktören Kaarlo Vilhelm Laitila och apotekaren Eugen Mansnerus samt till suppleanter lektorn Herman Hämäläinen och vicehäradshövdingen Paul Åke Lund;

vid kontoret i Kotka: till ordinarie ledamöter handlanden Emil Saxell och affärsmannen Arthur Lemke samt till suppleanter

borgmästaren Atte Mönkö och filosofiemagistern H. L. Wennerstrand.

Bankfullmäktige och revisorer.

Av Bankfullmäktige voro år 1926 i tur att avgå: av de tre fullmäktige, vilka det åligger att deltaga i alla å fullmäktige ankommande ärenden, undertecknad Nevanlinna samt av de tre fullmäktige, vilka det åligger att deltaga i de ärenden, som ankomma å alla bankfullmäktige gemensamt, undertecknad af Forselles.

Vid den 10 mars 1926 förrättat val av bankfullmäktige och revisorer samt deras suppleanter utsågos till:

Bankfullmäktig: att deltaga i alla å fullmäktige ankommande ärenden undertecknad Nevanlinna.

Bankfullmäktig: att deltaga i de ärenden, vilka ankomma å alla fullmäktige gemensamt, undertecknad af Forselles.

Till suppleanter för bankfullmäktige:

till förste nuvarande överdirektören Eero Hahl;

till andra filosofiemagistern Ilmari Auer; till tredje vicehäradshövdingen Yrjö Rafael Pulkkinen;

till fjärde verkställande direktören Kaarlo Richard Heinonen;

till femte vicehäradshövdingen Axel Palmgren; samt

till sjätte direktören Kaarlo Toivo Salmio.

Till revisorer:

folkskolläraren Aleksander Fränti, försäkringstjänstemannen Kaarlo Jafet Harvala,

filosofiedoktorn Frans Wihtori Härmä, filosofiemagistern Aarno Pesonen.

Till revisorssuppleanter:

till förste suppleant kammarrådet Emil Eneberg,

till andre filosofiedoktorn Johan Helo,

till tredje jordbrukaren August Raatikainen och

till fjärde kommunalrådet Artturi Hidenheimo.

Helsingfors den 19 mars 1927.

E. Nevanlinna.

Väinö Tanner.

Hugo Vasenius.

E. Y. Pehkonen.

Väinö Vuolijoki.

Arthur af Forselles.

K. N. Rauhala.